

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของอยุธยา เป็นการศึกษาถึงเรื่องราวของการผลิต การค้า ระบบเศรษฐกิจ และภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของอยุธยา ซึ่งเป็นเรื่อง ระดับกว้าง หรืออาจศึกษาถึงเรื่องราวการตลาด สินค้าการค้าของป่า การค้าทางทะเล การ นำเข้าและการส่งออก การเกษตรกรรม ซึ่งเป็นที่แคบลง หรืออาจศึกษาถึงบทบาทของพระคลัง สินค้า บทบาทของบริษัทอินเดียตะวันออกของฮอลันดา ซึ่งเป็นเรื่องเฉพาะ การศึกษาเรื่องราว ดังกล่าวล้วนสะท้อนภาพ เศรษฐกิจในแต่ละแง่มุมของอยุธยาได้ทั้งนั้น หากสำคัญที่ว่าจะสามารถ อธิบายความสัมพันธ์หรือความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้เพียงใดและระดับใด การศึกษา เรื่อง การค้าส่งออกของอยุธยา นอกจากจะช่วยให้เราเข้าใจความเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจของ อยุธยาในส่วนที่เกี่ยวกับการค้าโดยตรงแล้ว ยังจะช่วยให้เราเข้าใจถึง เจ็อนงำทาง เศรษฐกิจของ อยุธยา เช่น วิธีการผลิตของ เศรษฐกิจอยุธยา ความสัมพันธ์ระหว่างการเกษตรกรรมกับการค้า ตลอดจนชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการค้าส่งออกในความสัมพันธ์ระหว่างไพร่ ชุนนาง และ พระมหากษัตริย์ในระบบศักดินาอีกด้วย การศึกษาการค้าส่งออกของอยุธยาจึงสามารถให้ภาพ เศรษฐกิจของอยุธยาได้เหมาะสม เช่นเดียวกัน

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงวิธีดำเนินการค้าและสถานะของการค้าส่งออกของอยุธยาในช่วงที่ บริษัทอินเดียตะวันออกของฮอลันดา อังกฤษ และฝรั่งเศส เข้ามามีบทบาทและในช่วงที่บริษัท อินเดียตะวันออกดังกล่าวยุติหรือลดบทบาททางการค้าในกิจกรรมการค้าระหว่างประเทศของ อยุธยา ตลอดจนผลกระทบของการค้าส่งออกดังกล่าวต่อระบบ เศรษฐกิจของอยุธยา

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบ เขตของการวิจัยโดยกำหนดให้ศึกษาถึงการส่งออกผลิตผลของ ราชอาณาจักรอยุธยาไปยังตลาดต่างประเทศระหว่าง พ.ศ. 2150-2310 นับตั้งแต่ที่บริษัท อินเดียนตะวันออกของฮอลันดาเข้ามาตั้งสำนักงานการค้าในกรุงศรีอยุธยาในราว เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2150 (นับปีแบบ เก้าวินขึ้นปีใหม่จะตกอยู่ในราว เดือน เมษายน) จนกระทั่งกรุงศรีอยุธยา เสียแก่พม่าในปี พ.ศ. 2310

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา ค้นคว้า และเรียบเรียงของผู้วิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้ยึดถือแนวการ วิเคราะห์ตามระเบียบวิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จากหลักฐานเอกสาร ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเอกสารร่วมสมัยของไทย และตะวันตก เช่น เอกสารที่เป็นจดหมายโต้ตอบ ของพนักงานของบริษัทอินเดียนตะวันออกของฮอลันดาและอังกฤษ บันทึกของวันวลิต, เซาเต็น, ลา ลูแบร์, แชรแวง ฯลฯ อันเป็นเอกสารร่วมสมัยของอยุธยาในพุทธศตวรรษที่ 22-23 (คริสต์ศตวรรษที่ 17) ที่สมบูรณ์ที่สุด ให้ภาพทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ของอยุธยาได้อย่างครบถ้วน นอกจากนี้ยังอาศัยเอกสารชั้นรองและงานวิจัยประกอบในการ ศึกษา แล้วนำข้อมูล เหล่านี้มาวิพากษ์ วิเคราะห์ และตีความ เพื่อสร้างข้อสรุปเชิงพรรณนา (descriptive generalization)

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยนี้

1. ทำให้ทราบถึงพัฒนาการทางการค้าของอยุธยา
2. ทำให้ทราบถึงวิธีการดำเนินการค้า สถานะของการค้า และความสำคัญของการค้าส่งออกในระบบ เศรษฐกิจของอยุธยา ระหว่าง พ.ศ. 2150-2310
3. ทำให้ทราบถึงผลกระทบของการค้าส่งออกต่อระบบ เศรษฐกิจของอยุธยา